

ΘΕΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Πολλαπλές συντάξεις για τους πρώην και νυν αξιωματούχους

Αίτημα από:

Σταύρο Παπαδούρη,
βουλευτή Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Φεβρουάριος 2025

Γλωσσική επιμέλεια:

Νατάσα Χαραλάμπους

Έρευνα και σύνταξη κειμένων:

Μιχάλης Αργυρού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	2
Ανάλυση-πόρισμα από τη μελέτη των απαντήσεων	3
Συνοπτικές απαντήσεις ανά χώρα	4

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με επιστολή του ο βουλευτής κ. Σταύρος Παπαδούρης ζήτησε την ετοιμασία από τον Τομέα Ερευνών και Μελετών της Υπηρεσίας Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων σημειώματος αναφορικά με το ζήτημα των πολλαπλών συντάξεων για τους πρώην και νυν αξιωματούχους σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα πλαίσια των πιο πάνω, στάλθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), που περιλαμβάνει τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Πώς ρυθμίζεται νομοθετικά το ζήτημα των πολλαπλών συντάξεων για τους πρώην και νυν αξιωματούχους;
2. Επιτρέπεται η καταβολή σε εν ενεργεία πολιτικό αξιωματούχο πολλαπλών συντάξεων πέραν της αντιμισθίας του και, εάν ναι, από ποιο αξίωμα του προκύπτουν αυτές και ποια είναι τα ηλικιακά όρια που τίθενται;

Το ECPRD μάς διαβίβασε τις απαντήσεις 18 χωρών που ανταποκρίθηκαν στο αίτημα του βουλευτή απαντώντας στα εν λόγω ερωτήματα.

Στην έρευνα παρατίθεται η ανάλυση-πόρισμα που προκύπτει από τη μελέτη των απαντήσεων που διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων από το ECPRD.

ΑΝΑΛΥΣΗ-ΠΟΡΙΣΜΑ

Η συγκριτική ανάλυση των συστημάτων συνταξιοδότησης των πολιτικών αξιωματούχων στις ευρωπαϊκές χώρες αποκαλύπτει μια σαφή τάση προς την κατάργηση των ειδικών συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων και την ένταξή τους στο γενικό ασφαλιστικό σύστημα. Παρότι οι περισσότερες χώρες ακολουθούν αυτή την κατεύθυνση, ορισμένες, όπως η **Γαλλία** και η **Σουηδία**, εξακολουθούν να διατηρούν ξεχωριστά συνταξιοδοτικά καθεστώτα για τους πολιτικούς. Ένα κρίσιμο ζήτημα στο πλαίσιο της συνταξιοδοτικής πολιτικής αφορά τη δυνατότητα ταυτόχρονης λήψης μισθού και σύνταξης από εν ενεργεία αξιωματούχους. Η πλειονότητα των κρατών απαγορεύει ρητά αυτή την πρακτική, αποσκοπώντας στη διασφάλιση της δημοσιονομικής ισορροπίας και της δίκαιης κατανομής των δημόσιων πόρων. Ωστόσο, υφίστανται εξαιρέσεις, όπως στη **Βουλγαρία** και τη **Ρουμανία**, όπου οι πολιτικοί έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν σύνταξη παράλληλα με την άσκηση των καθηκόντων τους.

Η πολιτική που αφορά την καταβολή πολλαπλών κρατικών συντάξεων από εν ενεργεία αξιωματούχους ακολουθεί σε μεγάλο βαθμό ενιαία προσέγγιση, με τις περισσότερες χώρες να την απαγορεύουν. Ειδικότερα, σε κράτη όπως η Ισπανία, η Γαλλία, η Σλοβενία, η Ολλανδία, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Κροατία και η Τσεχία, η καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε αξιωματούχους που εξακολουθούν να κατέχουν δημόσια αξιώματα απαγορεύεται πλήρως. Αντιθέτως, μόλις (3) τρεις χώρες - η Βουλγαρία, η Ρουμανία και η Σουηδία - επιτρέπουν την καταβολή τους. Στη **Γερμανία**, αν και επιτρέπεται η καταβολή συντάξεων από διαφορετικές πηγές, υπάρχει ανώτατο όριο αποζημίωσης. Ορισμένες χώρες, όπως η **Ελλάδα**, εφαρμόζουν περιορισμούς, επιτρέποντας τη καταβολή πολλαπλών συντάξεων αλλά με μειώσεις (20% για δύο συντάξεις, 30% για τρεις).

Η ηλικία συνταξιοδότησης των πολιτικών διαφέρει από χώρα σε χώρα, με τα περισσότερα κράτη να θέτουν όριο μεταξύ 63 και 67 ετών. Συνολικά, παρατηρείται μια ευρωπαϊκή τάση εναρμόνισης των συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων των πολιτικών με τα γενικά ασφαλιστικά συστήματα, περιορίζοντας σταδιακά τα προνόμιά τους.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

Αυστρία

Από το 1997 στην Αυστρία δεν ισχύει ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς για τους πολιτικούς. Οι δημόσιοι αξιωματούχοι υποχρεούνται να καταβάλλουν εισφορές στο γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Παράλληλα, καλύπτονται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με την επαγγελματική τους ιδιότητα.

Βουλγαρία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Βουλγαρία, το σύστημα συνταξιοδότησης καθορίζεται από τον Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΚΚΑ), ο οποίος εισήγαγε το τριπυλωνικό μοντέλο συνταξιοδότησης. Ο πρώτος πυλώνας περιλαμβάνει την υποχρεωτική συνταξιοδοτική ασφάλιση, ο δεύτερος πυλώνας αφορά την πρόσθετη υποχρεωτική συνταξιοδοτική ασφάλιση για τα άτομα που γεννήθηκαν μετά το 1959, ενώ ο τρίτος πυλώνας είναι η πρόσθετη εθελοντική συνταξιοδοτική ασφάλιση. Δεν υπάρχει ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς ή ταμείο για τους δημόσιους υπαλλήλους ή τους πολιτικούς αξιωματούχους.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Η βουλγαρική νομοθεσία επιτρέπει τη λήψη σύνταξης παράλληλα με τον μισθό για εν ενεργεία αξιωματούχους, χωρίς να επιβάλλει περιορισμούς.

Για το 2024 οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης διαμορφώνονται ως εξής:

1. Γυναίκες: 62 ετών και 2 μηνών, με 36 έτη και 6 μήνες ασφάλισης.

2. Άνδρες: 64 ετών και 7 μηνών, με 39 έτη και 6 μήνες ασφάλισης.

Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, η συνταξιοδότηση είναι δυνατή στα 67 έτη, με τουλάχιστον 15 έτη πραγματικής ασφάλισης.

Γαλλία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Γαλλία, λόγω της αρχής της αυτονομίας των κοινοβουλευτικών συνελεύσεων, οι δημόσιοι υπάλληλοι της Εθνοσυνέλευσης δεν υπάγονται απευθείας στον Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων ούτε στον Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης, που εφαρμόζονται για τους υπαλλήλους του κράτους ή των τοπικών αρχών.

Συνεπώς, το συνταξιοδοτικό τους καθεστώς διέπεται από τους Κανονισμούς του Ταμείου Συντάξεων και Κοινωνικής Ασφάλισης του Προσωπικού της Εθνοσυνέλευσης. Οι κανονισμοί αυτοί μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Προεδρείου της Εθνοσυνέλευσης.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Δεν επιτρέπεται η καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία κρατικό αξιωματούχο πέραν της αντιμισθίας του. Όσοι αξιωματούχοι έχουν συνεισφέρει σε διάφορα συνταξιοδοτικά ταμεία κατά τη διάρκεια του προηγούμενου εργασιακού τους βίου, δικαιούνται να λάβουν τις ανάλογες συντάξεις, αυτές προκύπτουν από τις εισφορές που έχει καταβάλει σε διαφορετικά συνταξιοδοτικά συστήματα (δημόσιου και/ή ιδιωτικού τομέα) πριν από την ανάληψη του αξιώματός τους. Κάθε συνταξιοδοτικό ταμείο καταβάλλει τη σύνταξη σύμφωνα με τη μεθοδολογία υπολογισμού του. Το συνολικό ποσό της σύνταξης προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους συντάξεων.

Οι κανονισμοί του Ταμείου Συντάξεων της Εθνοσυνέλευσης προβλέπουν:

Άρθρο 11: "Οι αξιωματούχοι δικαιούνται, κατόπιν αιτήματος, σύνταξη μετά από τριάντα χρόνια υπηρεσίας στην Εθνοσυνέλευση ή από την ηλικία των 64 ετών, εάν έχουν γεννηθεί την 1^η Ιανουαρίου 1968 ή αργότερα".

Άρθρο 15: "Οι αξιωματούχοι με τουλάχιστον δεκαπέντε χρόνια υπηρεσίας δικαιούνται αναλογική σύνταξη".

Γερμανία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Γερμανία, η συνταξιοδότηση των πολιτικών και των δημόσιων υπαλλήλων διέπεται από το Ομοσπονδιακό Σύνταγμα, τον Ομοσπονδιακό Νόμο για τους Δημόσιους Υπαλλήλους (BBG) και τον Νόμο για την Ασφάλιση Δημόσιων Υπαλλήλων (BeamtVG).

Το ποσοστό σύνταξης υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των συντάξιμων αποδοχών. Το ανώτατο ποσοστό σύνταξης ορίζεται στο 71,75% των συντάξιμων αποδοχών, ανεξαρτήτως των ετών υπηρεσίας, για δημόσιους υπαλλήλους που αποχωρούν πρόωρα από την υπηρεσία τους. Το ποσοστό αυτό ισχύει για τη δεύτερη φάση της σύνταξής τους και ακολούθως η σύνταξη υπολογίζεται κανονικά, με βάση τα έτη υπηρεσίας και τις αποδοχές.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Η λήψη πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία αξιωματούχους δεν επιτρέπεται. Μετά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία, οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να λαμβάνουν συντάξεις από διαφορετικές πηγές. Ωστόσο, αν οι συντάξεις από δημόσιες ή διεθνείς υπηρεσίες υπερβαίνουν το ανώτατο όριο, η σύνταξη μειώνεται, ώστε το συνολικό ποσό να μην ξεπερνά την προβλεπόμενη ανώτατη αποζημίωση.

Για τους πολιτικούς οι οποίοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι που τίθενται σε πρόωρη συνταξιοδότηση εφαρμόζεται το ποσοστό 71,75% των τελευταίων συντάξιμων αποδοχών

ως ανώτατο όριο. Αυτό διασφαλίζει ότι δεν θα λάβουν μεγαλύτερες παροχές από ό,τι προβλέπεται στη νομοθεσία.

Η γενική ηλικία συνταξιοδότησης στη Γερμανία είναι τα 67 έτη. Οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα στις περιπτώσεις πολιτικής ανάγκης ή απώλειας εμπιστοσύνης, με τους συνταξιοδοτικούς όρους να εξαρτώνται από τα χρόνια υπηρεσίας και τις αποδοχές.

Ελλάδα

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Το ζήτημα των συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους ρυθμίζεται από τον [Νόμο 4093/2012](#), ο οποίος κατήργησε τις βουλευτικές συντάξεις από τον Νοέμβριο του 2012. Η Βουλή καλύπτει τις εργοδοτικές εισφορές του ασφαλιστικού φορέα των βουλευτών πριν από την εκλογή τους.

Η ίδια ρύθμιση ισχύει και για όσους κατέχουν θέση εξωκοινοβουλευτικού υπουργού ή υφυπουργού και λαμβάνουν σύνταξη ή χορηγία από το δημόσιο. Επιπλέον, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται για τις συντάξεις των Προέδρων και Αντιπροέδρων της κυβέρνησης, καθώς και των Προέδρων της Βουλής.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4093/2012, επιτρέπεται η καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους, υπό την προϋπόθεση ότι εφαρμόζονται συγκεκριμένες μειώσεις. Ειδικότερα, σε περίπτωση που ένας βουλευτής ή αιρετός εκπρόσωπος της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης λαμβάνει δύο συντάξεις, η κρατική του σύνταξη μειώνεται κατά 20%. Εάν το εν λόγω πρόσωπο είναι δικαιούχος τριών συντάξεων, η κρατική σύνταξη υπόκειται σε μείωση 30%.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις ισχύουν για τις συντάξεις που καταβάλλονται από την 1^η Ιανουαρίου 2013 και εφεξής και αφορούν τις συντάξεις που προέρχονται είτε από το

δημόσιο είτε από φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Επισημαίνεται ότι η μείωση εφαρμόζεται και στην περίπτωση κατά την οποία μία εκ των συντάξεων αφορά τη βουλευτική σύνταξη ή τη χορηγία.

Εσθονία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Ο νόμος περί Ασφάλισης Κρατικών Συντάξεων καθορίζει τους τύπους και τους όρους των κρατικών συντάξεων, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών συντάξεων για ορισμένες κατηγορίες αξιωματούχων (π.χ. πρώην αστυνομικούς, δικαστές, βουλευτές, κ.λπ.). Ο νόμος προβλέπει ότι ένα άτομο που έχει δικαίωμα σε πολλαπλές κρατικές συντάξεις δικαιούται μόνο μία σύνταξη της επιλογής του, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από ειδική διάταξη. Οι ειδικές συντάξεις δεν καταβάλλονται ταυτόχρονα με την κρατική σύνταξη ή κατά την άσκηση αντίστοιχου επαγγέλματος.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Δεν επιτρέπεται η καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικό αξιωματούχο. Στην Εσθονία, οι ειδικές συντάξεις (π.χ. για πρώην μέλη του κοινοβουλίου ή δικαστές) δεν καταβάλλονται κατά τη διάρκεια που ο αξιωματούχος υπηρετεί στο αντίστοιχο επάγγελμα ή θέση. Οι βουλευτές που υπηρέτησαν πριν από το 2003 μπορούν να λάβουν κοινοβουλευτική σύνταξη, όταν φτάσουν το γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, αλλά όχι ενώ βρίσκονται εν ενεργεία.

Για τους βουλευτές του Κοινοβουλίου της Εσθονίας (Riigikogu) μέχρι το 1999 το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης καθορίζεται στα 60 έτη για τους άνδρες και στα 55 έτη για τις γυναίκες. Για όσους κατείχαν το αξίωμα μετά το 1999 ισχύει το γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης. Το 2025 το όριο αυτό θα διαμορφωθεί στα 64 χρόνια και 9 μήνες. Για άλλες κατηγορίες αξιωματούχων εφαρμόζονται οι γενικοί συνταξιοδοτικοί κανόνες.

Ισπανία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στην Ισπανία το καθεστώς των συντάξεων ρυθμίζεται από διάφορους νόμους, ανάλογα με την κατηγορία του αξιωματούχου. Ο Νόμος 3/2015 ορίζει ότι οι ανταποδοτικές συντάξεις, παροχές και κάθε άλλη οικονομική αποζημίωση λόγω αποχώρησης από δημόσια θέση είναι ασυμβίβαστες με κάθε άλλη δημόσια ή ιδιωτική αμοιβή. Οι δικαιούχοι πρέπει να επιλέξουν μεταξύ της σύνταξης ή της άσκησης αμειβόμενης δραστηριότητας.

Οι πρώην Πρωθυπουργοί και υπουργοί δεν λαμβάνουν ισόβια σύνταξη αλλά προσωρινή αποζημίωση έως δύο έτη. Επιπλέον, οι πρώην Πρωθυπουργοί λαμβάνουν αποζημίωση για έξοδα γραφείου, χωρίς να διευκρινίζεται αν αυτό έχει ημερομηνία λήξης.

Για τους βουλευτές και γερουσιαστές η ισόβια σύνταξη καταργήθηκε το 2011 (χωρίς αναδρομικότητα). Επί του παρόντος μετά την αποχώρησή τους από το αξίωμα δικαιούνται μεταβατικό επίδομα το οποίο δεν είναι συμβατό με άλλη δημόσια ή ιδιωτική αποζημίωση.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου 3/2015, οι ανταποδοτικές συντάξεις, οι παροχές και κάθε άλλη οικονομική αποζημίωση κατά την αποχώρηση είναι ασυμβίβαστες με δημόσια ή ιδιωτική αποζημίωση.

Η ηλικία συνταξιοδότησης εξαρτάται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στο οποίο υπάγεται ο αξιωματούχος:

1. Εθελοντική συνταξιοδότηση: Ο αξιωματούχος μπορεί να αποχωρήσει, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του ασφαλιστικού του συστήματος.
2. Υποχρεωτική συνταξιοδότηση: Καθορίζεται στα 65 έτη με δυνατότητα παράτασης έως τα 70 έτη κατόπιν σχετικού αιτήματος και έγκρισης από τη δημόσια διοίκηση.

Εξαιρούνται δημόσιοι υπάλληλοι που υπόκεινται σε ειδικούς συνταξιοδοτικούς κανόνες.

Κροατία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Δημοκρατία της Κροατίας οι κρατικοί υπάλληλοι και οι ασφαλισμένοι υπάγονται σε ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις που διέπουν τη συνταξιοδοτική τους ασφάλιση. Οι ρυθμίσεις αυτές προβλέπουν ευνοϊκότερους όρους για την εξασφάλιση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων ή/και ευνοϊκότερο τρόπο υπολογισμού των συντάξεων συγκριτικά με τους γενικούς κανονισμούς.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Δεν επιτρέπεται η καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους πέραν της αντιμισθίας που λαμβάνουν.

Λεττονία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Λεττονία η νομοθεσία προβλέπει διαφορετικούς τύπους κρατικών συντάξεων, (γήρατος, αναπηρίας και επιζώντων) καθώς και υπηρεσιακές συντάξεις για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων. Οι βουλευτές και οι υπουργοί συνταξιοδοτούνται στην ηλικία των 65 ετών. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας λαμβάνει, μετά την αποχώρησή του, σύνταξη ίση με το 85% της μηνιαίας αποζημίωσής του.

Δικαιούχος διάφορων τύπων κρατικής σύνταξης λαμβάνει μόνο την υψηλότερη σύνταξη. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να λαμβάνει ταυτόχρονα πολλαπλές κρατικές συντάξεις, αλλά του καταβάλλεται η οικονομικά ευνοϊκότερη.

Επιπλέον, υπηρεσιακές συντάξεις καταβάλλονται για συγκεκριμένα επαγγέλματα, όπως δικαστές, διπλωμάτες, στρατιωτικοί και εργαζόμενοι σε υπηρεσίες ασφαλείας, υπό την προϋπόθεση ότι αποχωρούν από την ενεργό υπηρεσία. Όταν οι δικαιούχοι φτάσουν στην

ηλικία συνταξιοδότησης, η υπηρεσιακή σύνταξη αντικαθίσταται από τη σύνταξη γήρατος, με το κράτος να καλύπτει τυχόν διαφορά σε περίπτωση που η νέα σύνταξη είναι χαμηλότερη.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Ο αξιωματούχος λαμβάνει σύνταξη γήρατος ταυτόχρονα με την εργασία του, εφόσον έχει συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης. Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομοθεσία, δεν επιτρέπεται η λήψη πολλαπλών κρατικών συντάξεων, καθώς δικαιούται μόνο τη σύνταξη με το υψηλότερο ποσό.

Οι συντάξεις προκύπτουν από:

1. τη βουλευτική ή υπουργική θητεία (σύνταξη γήρατος),
2. υπηρεσιακές συντάξεις για ορισμένα επαγγέλματα (δικαστές, διπλωμάτες, αξιωματικοί κ.λπ.),
3. τη σύνταξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία ανέρχεται στο 85% της αποζημίωσής του.

Το ηλικιακό όριο συνταξιοδότησης είναι τα 65 έτη, το οποίο αυξάνεται σταδιακά έως το 2025. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης δύο χρόνια πριν από το όριο, εφόσον έχουν συμπληρωθεί 30 έτη ασφάλισης.

Ολλανδία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στην Ολλανδία οι δημόσιοι υπάλληλοι αποκτούν δικαίωμα σύνταξης μέσω του Γενικού Ταμείου Συντάξεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ABP), βάσει του νόμου περί Συντάξεων. Δεν λαμβάνουν πολλαπλές συντάξεις, εκτός εάν έχουν προηγουμένως συσσωρεύσει συνταξιοδοτικά δικαιώματα από άλλη εργασία μέσω διαφορετικού ασφαλιστικού φορέα. Σε αυτή την περίπτωση η σύνταξη από τον προηγούμενο πάροχο μεταφέρεται συνήθως στο ABP, δημιουργώντας έναν ενιαίο συνταξιοδοτικό λογαριασμό. Επιπλέον, κάθε

εργαζόμενος, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων υπαλλήλων, λαμβάνει επίδομα AOW (Γενικός Νόμος περί Γήρατος) από τη στιγμή που φτάνει στην ηλικία συνταξιοδότησης μέχρι το τέλος της ζωής του.

Για τους κατόχους πολιτικών αξιωμάτων (π.χ. υπουργοί, βουλευτές, δημοτικοί σύμβουλοι) ισχύει ο Γενικός Νόμος Συντάξεων και Παροχών για Πολιτικούς Αξιωματούχους.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Οι εν ενεργεία πολιτικοί αξιωματούχοι δεν λαμβάνουν σύνταξη παράλληλα με την αμοιβή τους.

Η ηλικία συνταξιοδότησης καθορίζεται από τον Γενικό Νόμο περί Συντάξεων Γήρατος (AOW) και αυξάνεται σταδιακά, ανάλογα με το προσδόκιμο ζωής. Για το 2028 η ηλικία συνταξιοδότησης έχει οριστεί στα 67 έτη και 3 μήνες. Για την καταβολή παρατεταμένων αποζημιώσεων (continued benefits) μετά την αποχώρηση από το αξίωμα το όριο ηλικίας είναι πέντε έτη μικρότερο από την ηλικία συνταξιοδότησης. Για το 2023 το ελάχιστο όριο ηλικίας για τη λήψη αυτών των αποζημιώσεων ορίζεται στα 62 έτη και 3 μήνες. Ωστόσο, για τους πολιτικούς αξιωματούχους που κατείχαν αξίωμα πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2016 και βρίσκονται σε μεταβατικό καθεστώς το όριο ηλικίας για την παρατεταμένη αποζημίωση είναι εννέα έτη και επτά μήνες μικρότερο από την ηλικία συνταξιοδότησης. Συνεπώς, για όσους παραιτήθηκαν ή αποδεσμεύτηκαν κατά το 2023 και καλύπτονται από το μεταβατικό καθεστώς το ελάχιστο όριο ηλικίας για τη λήψη παρατεταμένων αποζημιώσεων είναι τα 57 έτη και 8 μήνες.

Ουγγαρία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στην Ουγγαρία δεν επιτρέπεται η καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε πρώην και νυν αξιωματούχους. Με βάση το άρθρο 83/C του Νόμου LXXXI/1997, το συνταξιοδοτικό σύστημα είναι υποχρεωτικό και βασίζεται στην κοινωνική αλληλεγγύη, καλύπτοντας

όλους τους πολίτες. Οι συντάξεις υπολογίζονται με βάση τις εισφορές και τον συνολικό χρόνο ασφάλισης. Ωστόσο, με την ανάληψη πολιτικού αξιώματος, η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται μέχρι τη λήξη της θητείας.

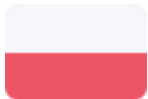
Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Δεν επιτρέπεται η λήψη πολλαπλών συντάξεων από εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους. Σύμφωνα με το άρθρο 83/C του Νόμου LXXXI/1997, η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ανάληψη του αξιώματος και συνεχίζεται μέχρι την τελευταία ημέρα της θητείας του αξιωματούχου.

Σε αυτούς περιλαμβάνονται ο Πρωθυπουργός, υπουργοί, κρατικοί σύμβουλοι, επίτροποι, περιφερειάρχες, δικαστές, αξιωματούχοι της φορολογικής αρχής, στρατιωτικοί.

Η μόνη εξαίρεση αφορά τους πρώην Προέδρους της Δημοκρατίας, οι οποίοι λαμβάνουν μηνιαίο χρηματικό επίδομα ίσο με το μηνιαίο ποσό της αποζημίωσης του εκάστοτε Προέδρου της Δημοκρατίας. Ωστόσο, εάν ο πρώην Πρόεδρος λαμβάνει σύνταξη γήρατος, το ύψος του χρηματικού επιδόματος μειώνεται, σε συμφωνία με το ύψος της σύνταξης.

Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης είναι τα 65 έτη και ισχύει τόσο για άνδρες όσο και για γυναίκες.

Πολωνία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στην Πολωνία δεν υπάρχουν ειδικές συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις για αξιωματούχους. Η συνταξιοδότηση διέπεται από τα γενικά συστήματα, όπως το Γενικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης ή άλλα ειδικά ταμεία (π.χ. αγρότες, ένοπλες δυνάμεις και κεφαλαιουχικές συντάξεις). Η ταυτόχρονη λήψη διπλής σύνταξης επιτρέπεται μόνο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως όταν συντρέχουν δικαιώματα για γενική σύνταξη, γεωργική σύνταξη, σύνταξη ενστόλων (συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών) ή σύνταξη άλλης

χώρας. Αν ο δικαιούχος δεν πληροί τις προϋποθέσεις για δύο συντάξεις, τότε λαμβάνει είτε το υψηλότερο ποσό είτε το επίδομα της επιλογής του.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας, όπως και άλλοι αξιωματούχοι, δεν δικαιούται σύνταξη για τη θητεία του. Αντί αυτού, μετά τη λήξη της θητείας του, λαμβάνει διά βίου μηνιαία αποζημίωση, η οποία ανέρχεται στο 75% του βασικού μισθού και του επιδόματος που καθορίζεται από τον νόμο για τον εν ενεργεία Πρόεδρο.

Εάν ένας πρώην Πρόεδρος αποκτήσει ταυτόχρονα δικαίωμα σε άλλη αποζημίωση, όπως μισθό από νέο αξίωμα, εισόδημα από νέα εργασία ή επιχειρηματική δραστηριότητα ή δικαίωμα σε σύνταξη, μπορεί να λαμβάνει μία αποζημίωση της επιλογής του.

Πορτογαλία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στην Πορτογαλία το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα των συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους βασίζεται στους ακόλουθους νόμους:

1. Νόμος αριθ. 4/85 της 9^{ης} Απριλίου 1985 (ενοποιημένο κείμενο), ο οποίος καθορίζει το καθεστώς αμοιβών των εκλεγμένων πολιτικών αξιωματούχων, με τις τροποποιήσεις που έγιναν με τον Νόμο αριθ. 52-A/2005 της 10^{ης} Οκτωβρίου 2005.
2. Νόμος αριθ. 52/2019 της 31^{ης} Ιουλίου 2019, ο οποίος ρυθμίζει το καθεστώς άσκησης καθηκόντων από πολιτικούς αξιωματούχους και ανώτερα δημόσια στελέχη.

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2005, οι αξιωματούχοι δικαιούνταν διά βίου μηνιαία αποζημίωση μόλις έπαυαν να είναι μέλη του κοινοβουλίου, εφόσον είχαν υπηρετήσει για τουλάχιστον 12 έτη (τρεις θητείες). Αυτό το σύστημα καταργήθηκε με τον Νόμο αριθ. 52-A/2005, αλλά εξακολουθεί να ισχύει για όσους είχαν ήδη καταχωρήσει το σχετικό δικαίωμα πριν από την κατάργησή του.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Νόμου αριθ. 52-A/2005, εν ενεργεία πολιτικός αξιωματούχος δεν μπορεί να λαμβάνει άλλες συντάξεις ταυτόχρονα με τη μηνιαία αποζημίωση του.

Για το 2025 η ηλικία συνταξιοδότησης με βάση το γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στην Πορτογαλία είναι τα 66 έτη και 7 μήνες.

Ρουμανία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Ρουμανία το δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα ρυθμίζεται από τον Νόμο αριθ. 360/2023 και βασίζεται σε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

Οι πρώην Πρόεδροι λαμβάνουν διά βίου μηνιαία αποζημίωση ίση με το 75% του επιδόματος του εν ενεργεία Προέδρου.

Για τους βουλευτές και γερουσιαστές ο Νόμος αριθ. 96/2006 προβλέπει ειδική αποζημίωση (σύνταξη) βάσει θητειών. Οι πρώην βουλευτές λαμβάνουν τουλάχιστον 2.000 RON (€400) μηνιαίως για μία θητεία (4 έτη), και για περισσότερες θητείες η αποζημίωση φτάνει μέχρι τα 12.000 RON (€2.400).

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 6 του Νόμου αριθ. 96/2006, η μηνιαία αποζημίωση των βουλευτών και των γερουσιαστών μπορεί να συνδυαστεί με τη σύνταξη ή άλλα εισοδήματα και υπόκειται στη φορολογία για το εισόδημα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου αριθ. 360/2023, τα άτομα που κατέχουν αιρετό αξίωμα ή διορίζονται στην εκτελεστική, νομοθετική ή δικαστική εξουσία είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένα στο δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα για όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

Για το 2025 η ηλικία συνταξιοδότησης στη Ρουμανία καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αριθ. 360/2023 και εξαρτάται από τη νομοθεσία που ισχύει για το δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα. Για τους πρώην Προέδρους της Ρουμανίας δεν υπάρχει ηλικιακό όριο για την καταβολή της ειδικής αποζημίωσής η οποία καταβάλλεται αμέσως μετά τη λήξη της θητείας τους.

Σλοβενία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Σλοβενία το σύστημα ασφάλισης συντάξεων και αναπηρίας διέπεται από τον περί Ασφάλισης Συντάξεων και Αναπηρίας (ZPIZ-2) Νόμο, ο οποίος θεσπίστηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2012. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται ομοιόμορφα για όλους τους ασφαλισμένους που πληρούν τις νομικές προϋποθέσεις, ανεξάρτητα από τη θέση ή το αξίωμά τους.

Οι πολιτικοί αξιωματούχοι δεν λαμβάνουν σύνταξη για τις προηγούμενες θέσεις τους βάσει του ZPIZ-2, καθώς δεν υπάρχει πρόνοια στη σλοβενική νομοθεσία που το επιτρέπει. Εξαιρέση αποτελούν οι πρώην ευρωβουλευτές της Σλοβενίας, οι οποίοι, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καταστατικού των Ευρωβουλευτών (2005), δικαιούνται σύνταξη γήρατος μετά την ηλικία των 63 ετών. Το κόστος της σύνταξής τους καλύπτεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Σύμφωνα με τον περί Ασφάλισης Συντάξεων και Αναπηρίας (ZPIZ-2) Νόμο, εν ενεργεία πολιτικός αξιωματούχος δεν μπορεί να λαμβάνει άλλες κρατικές συντάξεις ταυτόχρονα με τη μηνιαία αποζημίωση.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Οι εν ενεργεία πολιτικοί αξιωματούχοι δεν μπορούν να λαμβάνουν πολλαπλές συντάξεις. Εάν ένας ασφαλισμένος συνεχίζει να εργάζεται μετά την ηλικία συνταξιοδότησης, μπορεί να διεκδικήσει μερική σύνταξη (40% της σύνταξης γήρατος) σύμφωνα με το άρθρο 39α.

Η μερική σύνταξη ισχύει για μέγιστο διάστημα τριών ετών, μετά το οποίο μειώνεται στο 20%, εάν ο δικαιούχος συνεχίζει να καλύπτεται από το υποχρεωτικό σύστημα ασφάλισης.

Επιπλέον, η αναβολή της πλήρους συνταξιοδότησης αυξάνει τις συνταξιοδοτικές παροχές. Κάθε έξι μήνες αναβολής αυξάνουν τη σύνταξη κατά 1,5%, με μέγιστη αύξηση 9% για τρία χρόνια αναβολής.

Στη Σλοβενία η καθορισμένη ηλικία συνταξιοδότησης είναι τα 65 έτη ή 60 έτη, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει σαράντα χρόνια ασφαλιστικής κάλυψης χωρίς εξαγορασμένα έτη.

Σουηδία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Στη Σουηδία οι βουλευτές δικαιούνται δύο τύπους συντάξεων:

1. Δημόσια εθνική σύνταξη: Όπως όλοι οι εργαζόμενοι, οι βουλευτές λαμβάνουν δημόσια εθνική σύνταξη, η οποία παρέχεται από τον Σουηδικό Οργανισμό Συντάξεων.
2. Σύνταξη αφυπηρέτησης: Σύμφωνα με τον Νόμο Αποζημίωσης (2016:1108), οι βουλευτές δικαιούνται σύνταξη γήρατος που αποτελεί την επαγγελματική σύνταξη για τη συνολική θητεία στο κοινοβούλιο. Αυτή η σύνταξη αποτελεί συμπλήρωμα της δημόσιας σύνταξης και παρέχεται από το Εθνικό Συμβούλιο Συντάξεων Δημόσιων Υπαλλήλων.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Στη Σουηδία εν ενεργεία πολιτικός αξιωματούχος μπορεί να λαμβάνει πολλαπλές συντάξεις πέραν της αντιμισθίας του, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται με βάση το συνταξιοδοτικό σύστημα. Τα μέλη του κοινοβουλίου δικαιούνται εθνική δημόσια σύνταξη, όπως όλοι οι μισθωτοί, την οποία διαχειρίζεται ο Σουηδικός Οργανισμός Συντάξεων.

Η σύνταξη γήρατος από το κοινοβούλιο μπορεί να αρχίσει να καταβάλλεται από την ηλικία των 63 ετών, με μειώσεις για κάθε μήνα που προηγείται της συμπλήρωσης των 66 ετών. Η μέγιστη διάρκεια καταβολής της είναι τα 30 έτη και η συσσώρευση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μπορεί να συνεχιστεί και μετά την ηλικία των 66 ετών. Η σύνταξη αυτή συμπληρώνει τη δημόσια σύνταξη και εξασφαλίζει ότι τα μέλη του κοινοβουλίου δεν χάνουν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα, όταν επιστρέφουν για εργασία στον ιδιωτικό τομέα.

Τσεχία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Με εξαίρεση τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, οι κρατικοί αξιωματούχοι δεν δικαιούνται ειδικές συντάξεις. Δικαιούνται μόνο την καθιερωμένη σύνταξη γήρατος, εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις. Οι μισθοί των κρατικών αξιωματούχων ρυθμίζονται από τον Νόμο αριθ. 236/1995 Coll., ο οποίος αφορά τους μισθούς και άλλες αμοιβές που σχετίζονται με την άσκηση καθηκόντων από αρχηγούς κρατών, ορισμένα κρατικά σώματα, δικαστές και μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου, ορισμένοι κρατικοί αξιωματούχοι δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση μετά την αποχώρηση από τα καθήκοντά τους. Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται μόνο εάν ο αξιωματούχος δεν δικαιούται να λαμβάνει μισθό από άλλο δημόσιο αξίωμα ή δικαστική θέση εντός τριών μηνών από την αποχώρησή του.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Ο μόνος δημόσιος υπάλληλος αξιωματούχος που δικαιούται ειδική σύνταξη είναι ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Μετά την αποχώρησή του από το αξίωμα, λαμβάνει μηνιαία σύνταξη ύψους 50.000 CZK (περίπου €2.040 σύμφωνα με την τρέχουσα ισοτιμία 1 CZK ≈ 0,0408 EUR). Επιπλέον, μπορεί να λαμβάνει σύνταξη γήρατος, εφόσον πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις.

Το δικαίωμα σε αυτήν την ειδική σύνταξη ρυθμίζεται από τον Νόμο αριθ. 48/2004, που αφορά την ασφάλεια του Προέδρου της Δημοκρατίας μετά την αποχώρησή του από τα καθήκοντά του.

Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, ο πρώην Πρόεδρος χάνει το δικαίωμα στη συγκεκριμένη σύνταξη, εάν αναλάβει αξίωμα ως:

1. Πρόεδρος της Δημοκρατίας,
2. βουλευτής,
3. γερουσιαστής,
4. μέλος της κυβέρνησης,
5. μέλος, αντιπρόεδρος ή πρόεδρος του Ανώτατου Ελεγκτικού Γραφείου,
6. μέλος, αντιπρόεδρος ή πρόεδρος του Συμβουλίου Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης,
7. διευθυντής της Υπηρεσίας Πληροφοριών Ασφαλείας,
8. δικαστής,
9. πρόεδρος ή επιθεωρητής της Υπηρεσίας Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,
10. μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Τσεχίας,
11. Συνήγορος των Δικαιωμάτων του Πολίτη ή αναπληρωτής του.

Φινλανδία

Νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος των πολλαπλών συντάξεων για πρώην και νυν αξιωματούχους

Η σύνταξη μέλους του κοινοβουλίου ή υπουργού υπολογίζεται με βάση τη θητεία του. Πριν από το 2009, οι συντάξεις των Φινλανδών βουλευτών ευρωβουλευτών υπολογίζονταν με τον ίδιο τρόπο. Μετά το 2009 οι ευρωβουλευτές λαμβάνουν σύνταξη από την ΕΕ και δεν συνδέεται με την εθνική νομοθεσία.

Η σύνταξη του Προέδρου της Δημοκρατίας ρυθμίζεται από ειδικό νόμο και ανέρχεται στο 60% της αποζημίωσης του εν ενεργεία Προέδρου. Η πλήρης σύνταξη παρέχεται μόνο σε όσους έχουν υπηρετήσει ως Πρόεδροι για τουλάχιστον έξι χρόνια. Η σύνταξη, καθώς και

άλλα προνόμια, όπως η αποζημίωση και το επίδομα στέγασης, είναι αφορολόγητα, ενώ άλλα εισοδήματα φορολογούνται κανονικά.

Καταβολή πολλαπλών συντάξεων σε εν ενεργεία πολιτικούς αξιωματούχους

Δεν επιτρέπεται η καταβολή σύνταξης βουλευτή σε εν ενεργεία μέλος του κοινοβουλίου. Αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει υπηρετήσει επίσης ως βουλευτής ή/και υπουργός, δικαιούται και τη σύνταξη των θέσεων αυτών. Ωστόσο, αυτή η σύνταξη φορολογείται κανονικά.

Το όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότηση βουλευτών και υπουργών είναι τα 65 έτη. Για πρώην ευρωβουλευτές το όριο ηλικίας για τη λήψη σύνταξης είναι τα 63 έτη, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού για τους ευρωβουλευτές.